

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

An non veniat regnum Dei cum obseruatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83011](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83011)

QVÆSTIO I.

Quomodo Samaritanum fides saluum fecit?

Qua fides
Samarita-
ni?

§. II. **E**odem modo, quo ante sæpe expositum est. Nempe fides erat, qua Christum credebat sanare posse. Illà velut duce ad Christum veniebat; initium enim salutis est credere. Non autem fides erat, qua se saluos sine vlla pœnitentia credebant. Alii enim fide sanati sunt, sed vel à sacerdotibus deprauati, vel sua sponte ingrati, à fide naufragauerunt, nec redierunt, vt darent gloriam Deo. Eadem ergo fides fuit omnium, qua saluati sunt.

VERSUS 20.

*Interrogatus autem à Phariseis:
Quando venit regnum Dei? re-
spondens eis dixit: Non venit re-
gnum Dei cum observatione.*

QVÆSTIO I.

Quod vocatur regnum Dei?

§. 1. **I**N Christi concione frequentissima erat regni Dei mentio, itaque per contemptum, vel curiositatem rogabant, quando tandem illud venturum esset. Quale autem fuerit regnum, admodum varie sentiant, alii regnum Christi spirituale, alii temporale, alii vitam beatam arbitrantur.

Regnū Dei
aliud Chri-
sto, aliud
Iudaïs.

§. 2. Constituendum est principio non idem vocari Phariseis regnum Dei, & a Christo. Regnū Dei illi imaginabantur regnum Messie felix, potens, Augustum, quo regum exterorū seruitio liberati, vniuerso tandem o:bi dominarentur. Regnū igitur Dei opponunt quatuor monarchiis Daniels c. 7. Regnum æternum, regnum quod nō finitur. Nec tale regnum Messie, & veteres, & hodierni Iudæi fore existimabāt.

§ 3. Geg Nyffl. de beatit. & virginit. Ideo regnum Dei intrans esse, quia Dei imaginem habemus in nobis. Beda Fidem. Nazian. lætiam habemus in nobis. Eucher. qq. in Lucam; virtutem Dei & meritum interpretantur, quæ omnia hanc expositionem adiuuant, Euangelium enim cum omnibus suis effectis & circumstantiis vocatur regnum Dei, & virtus Dei.

Regnum est
Euangelij
predicatio.

§. 4. Christus regnum Dei vocat Euangelii prædicationem à se inceptam, & continuatam. Ecce, inquit, regnum Dei intra vos est. Aliud autem regnum non erat, non externū, non aliud præ iudicio. Porro regnum Dei eam habere significationem alias docui, nec enim hic est vita beata, quæ intra eos non erat. Dicuntur hæc ad eos excitandos, vt moneantur, si velint, participes regni effici. Nec tamen illi qui rogabant, forte Euangelium receperant, sed intra eos erat, quia illis prædicabatur, & multi obediabant Euangelio.

Hucaliorum interpretationes haud difficulter re-
vocari possunt.

Regnum Dei est intra vos, non tamen ideo est Ec-
clesia inuisibilis: Nam certa signa & aspectabilia in
ea Deus posuit: vt ignorari non possint.

Regnū Dei
creatorū.

§. 5. Tertull. l. 4. c. 35. contra Marcion. Sed nec, ait, Pharisei possunt videri de alterius Dei regno consuluisse Dominum, quando viderimus sit, quam diu alius a Christo editus Deus non erat: nec ille de alterius regno respondisse, quam de cuius consilio batur. Non venit, inquit, regnum Dei cum observatione. Nec dicitur: Ecce hic, ecce illic. Ecce enim regnum Dei intra vos est. Quis non ita interpretatur, intra vos est, id est in manu, in potestate vestra: si audiat, si faciatius Dei preceptum: Quod si in precepto est Dei regnum, proponere igitur contra, secundum nostras Antistheses, Moysen, & vna sententia est. Preceptum, inquit, exselsum non est, nec longe a te. Non est in caelo, ut dicas, quis ascendit in celum, & deponet nobis illud.

& auditum illud faciemus: Prope te est verbum, in ore tuo, & in corde tuo, & in manibus tuis facere illud. Hoc erit: Non hic, nec illic: ecce enim intra vos est regnum Dei. Et ne argumentetur audacia haeretica, de regno creatoris, de quo confutabatur, non de suo respondisse ei Dominum, sequentia obfistunt.

§. 6. Regnum Dei non est beatitudo cœlestis hoc loco, cum quia non erat intra eos, nemo enim beatus erat, nisi spe & accepto pignore salutis, tum quia Pharisei de ista non quærebant, non enim putabant adesse extremum diem, quo regnum illud inciperet.

QVÆSTIO II.

*An non veniat regnum Dei cum observa-
tione?*

§.1. **Q**uestionis difficultas ex eo oritur, quod Christus Matth. 25. & hic 21. signa aduentus sui ^{signa} sui recenset. Imo Matth. 16. 3. quod faciem celi indit ^{placuit} care possint, tempus visitationis non possent, ipse ^{regni} probat. Signa igitur regni aliqua data sunt, & co- ^{fi} gnosci poterunt. Non tamen ea signa maiestatis regiae, quae animo Pharisei conceperant.

Simpliciter tamen non venit **אֵלַי אֲשֶׁר־תִּתְּנוּנָם**, hoc est, accurata, & diligenti, arque ideo superfluitiosa observatione, hoc est enim **אֲשֶׁר־תִּתְּנוּנָם**; nam illi prudente se observatos existimabant. Idem indicat Syrus **בַּמִּבְּרֵחַ** bamburetha, hoc est, non venit regnum Dei in excubiis, custodiis, observationibus, quomodogum aduentus ordinati omnes expectant. Hac observatione & splendore non venit. Theophylactus interpretatur, non esse regno tempus certum constitutum: quod etiam verum est.

§ 2. Regnum Dei, quod iam in tra illo serat, non venit cum obseruatione: hoc enim expresse Christus affirmat. Non enim dicent: Ecce hic, aut illic, non erit regnum temporale, & expectabile, non præbunt mentatores, tubæ, satellites, vt more regum ostēdatur.

VERSUS 22.

*Et ait ad discipulos suos: Venient dies,
quando desiderabitis videre unum
diem filij hominis, & nō videbitis.*

QVÆSTIO I.

Quis sit dies filij hominis?

§. 1. **C**yrillus D. Thom. Euthym. esse vnam talem Dicit Dion.
diem, qualis illæ erant, quibus cum Christo
verfabantur in terra; hoc est, quietem securam sine
persecutionibus. Nam est *μια ημερα* vna dierum; seu,
vna ex diebus. Ita Syrus habet *ימיו מן הימים* Chal.
iamtha, vnam de diebus, vel ex diebus.

§. 2. Bedā, extremum diem, iudicium esse interpretatur. Hoc refutatur: quia omnes diem illi videbunt, & defectorio eius negat flagrabant Apostoli, & omnes iusti. non igitur negare eos vifuros esse. Franciscus Lucas ait: v. 26. cum vti plurali, vt in certum relinquitur, vno an pluribus diebus duraturum sit iudicium: atque ita facile interpretatur quid fit, quod ait, *ὅλα κρινέται, ὅνα δεινόν.*

Beza de tempore quo captus fuit, vlg; dum a spiritu sancto confirmaretur, at tum nequaquam dixerunt, *Ecce hic, aut illic*. Nemo enim infidelium ostendebat Christum resurrexisse, & illi qui testabantur, veri testes erant; Nam discipuli reprehenduntur, quod non crederent illis, qui ipsum viderant.

§. 3. De vltima mundi die, qua omnia finietur,
non tantum agitur, fed de tempore & diebus, que il-
lam antecedunt; atq; adeo illa ipsa. Itaque fenfuit.
Defiderabitis videre vnum diem ex diebus illis vlti-
mis, & non videbitis. Non quod non omnes sint videri pof-
fint.